

6. Посібник із законодавства України у сфері європейської інтеграції. URL: https://www.giz.de/en/downloads_els/Handbook_by_Alla_Dzhun_UKR.pdf (дата звернення: 10.06.2023).
7. Закон України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС» від 18 березня 2004 року № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text> (дата звернення: 10.06.2023).
8. Сьох К. Я., Гультай М. М. Імплементация нормативно-правових актів Європейського Союзу у національне законодавство України. Юридичний науковий електронний журнал. №6. 2022. С. 82-84
9. Twinning. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. URL: <https://www.nerc.gov.ua/pro-nkrekp/mizhнародne-spivrobitnictvo/mizhнародni-proekti/twinning> (дата звернення: 10.06.2023).
10. Про деякі заходи щодо виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції : Постанова ВРУ від 29 лип. 2022 р. № 2483-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2483-20#Text> (дата звернення: 10.06.2023).

Легенчук Діана Юрївна

студентка Навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Сьох Катерина Ярославівна,

доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОСОЮЗУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ

Сучасний розвиток України у світі третього тисячоліття базується на засадах Європейської інтеграції з огляду на основоположні цінності західної культури, що є невід'ємним атрибутом громадянського демократичного

суспільства: парламентаризм, лібералізація, права національних меншин, права людини, свободу пересування, свободу отримання освіти будь-якого рівня тощо. Сьогодні проблема подальшого розширення ЄС постає, як ніколи гостро. Під знаком питання опинилися не лише терміни подальших інтеграційних кроків Євросоюзу, але й сама можливість подальшого прийому нових членів. Скептичні настрої породжують і різні тлумачення умов вступу. Все частіше різні інтерпретації стають предметом спекуляцій у державах, які прагнуть набути членства, і, таким чином, спричиняють дестабілізуючий вплив на політичну та економічну ситуацію.

Курс державної політики на інтеграцію до Європейського Союзу та формування нової політики ЄС є життєво необхідними для України. Європейська інтеграція стане визначальним чинником як міжнародної діяльності України, так і її внутрішньої політики на тривалу перспективу, забезпечить зміцнення безпеки та позитивне ставлення до України зі сторони інших держав світу. Чітке дотримання курсу на інтеграцію до Європейського Союзу гарантує верховенства права, плюралістичної демократії, дотримання прав людини, розвиток в Україні громадянського суспільства, побудову соціально орієнтованої ринкової економіки [1].

У 2022р. на євроінтеграційному напрямі відбулися кардинальні зміни — започатковано якісно новий етап відносин Києва і Брюсселя. 28 лютого українська сторона подала заявку на вступ до Євросоюзу. Процес подальшої реалізації європейських прагнень України набув швидких темпів: у травні українська сторона передала на розгляд Єврокомісії заповнений офіційний «опитувальник» ЄС. 17 червня ЄК оприлюднила позитивний відгук, і вже 23 червня 2022р. Європейська Рада ухвалила рішення щодо надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС. Статус кандидата відкриває ряд можливостей для проведення реформ у різних сферах. Для України — це структурні зміни, відхід від споживчої моделі економіки, підвищення ефективності виробництва, розширення доступу до нових технологій, диверсифікація експортних можливостей, збільшення частки продукції з

високою доданою вартістю, нові інвестиції. Це вихід країни на якісно новий рівень розвитку, співставний з країнами-членами ЄС.

Отриманий Україною статус кандидата на вступ до ЄС вимагає від країни активізації політичних, правових, соціально-економічних, інституційних, інформаційних заходів для:

- ефективного здійснення проєвропейських реформ і виконання умов ЄС для відкриття перспективи переговорного процесу про вступ;
- зміцнення оборонного потенціалу для протистояння російській інтервенції і забезпечення умов для звільнення окупованих територій і перемоги над країною агресором;
- збереження економічної стійкості, людського та гуманітарного капіталу в умовах війни і посткризового відновлення.

Попри всі переваги і перспективи, статус кандидата є черговим етапом євроінтеграції, тривалість якого залежить від ефективної реалізації Україною семи рекомендацій Єврокомісії, які, по суті, є «умовами постфактум». Виконання цього «домашнього завдання» є передумовою переговорів про вступ до ЄС. Слід зазначити, що в переліку рекомендацій ЄК несподіванок для України не було — більшість окреслених проблем відзначались у попередніх звітах, моніторингах, висновках ЄС щодо України. Отже, ідеться про продовження реформування судової системи, боротьбу з корупцією і відмиванням коштів, втілення антиолігархічного закону, модернізацію національного законодавства в деяких сферах тощо. Протягом останніх місяців 2022р. Україна продемонструвала значний прогрес у реалізації згаданих рекомендацій. Зокрема 13 грудня Верховна Рада ухвалила пакет базових євроінтеграційних законів — «Про медіа» та «Про національні меншини (спільноти)», а також «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах». Це дало підстави офіційному Києву надіслати меседж лідерам країн ЄС стосовно прискорення процесу оцінки виконання Україною рекомендацій Єврокомісії і переходу до наступної фази євроінтеграції [2].

Європейська інтеграція, задекларована як стратегічний напрям розвитку України є не лише зовнішньоекономічним вектором, а й орієнтиром цінностей для всього українського суспільства. Однак у цьому стратегічному напрямі розвитку нашої держави виникає багато труднощів об'єктивного і суб'єктивного характеру. Причому їх подолання залежить не тільки від України, а й від зовнішніх чинників, які знаходяться за її межами. Однією із причин є війна. Досвід євроінтеграції України в умовах війни має унікальний характер. Здійснюючи опір широкомасштабній збройній російській інтервенції, потерпаючи від величезних людських і фінансово-економічних втрат, країна набула статусу кандидата на вступ до ЄС, продовжує європейську інтеграцію в різних сферах, поглиблює партнерство з ЄС на секторальних напрямках, виконує рекомендації Єврокомісії і запроваджує на практиці положення Угоди про асоціацію. Специфіка нинішнього етапу євроінтеграції обумовлена комплексом різноспрямованих впливів, викликів і загроз.

Оцінюючи сучасний стан і особливості співробітництва у воєнний період, слід насамперед відзначити чітку і послідовну політико-дипломатичну солідарність об'єднаної Європи з Україною. Важливе значення має воєнна, фінансово-економічна, гуманітарна підтримка нашої країни. Водночас очевидною є потреба вдосконалення наявних інструментів допомоги та акумуляції ресурсів з огляду на масштаби, стан і динаміку війни в Україні. Своєю чергою, вагомою складовою спільного протистояння російській експансії є поглиблення і розвиток економічних контактів Україна-ЄС, зокрема, лібералізація взаємної торгівлі, запровадження «безвізових режимів» на різних напрямках співробітництва [3].

Економічна інтеграція України до ЄС з 2014р. відбувається в умовах російської агресії та окупації значної частини території країни, що створює величезні проблеми та перешкоди на шляху до об'єднаної Європи, містить ризики для розвитку країни в цілому. Водночас, приєднання до економічного простору ЄС має додаткові конкурентні переваги для України, особливо в умовах сталої тенденції формування певної автономії основних світових

центрів впливу, забезпечення їх економічної безпеки у стратегічних галузях на основі процесів ресорсингу та створення регіональних стійких мереж доданої вартості. Отже, Україна має шанс інтегруватися до європейської економіки, яка є найбільш конкурентною і ефективною з усіх можливих для України моделей соціально-економічного розвитку.

Скасування обмежень для українських товаровиробників, реалізація «безвізових» режимів у різних сферах співробітництва сприятиме подальшому зміцненню економічних контактів і прискоренню інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС. Це, по-перше, допомагає імплементації Угоди про асоціацію і забезпеченню умов для нового етапу євроінтеграції — переговорів про вступ до ЄС. По-друге, підтримує стабільність внутрішньої ситуації в Україні, зміцнює потенціал як для опору російській інтервенції, так і для наступного відродження нашої країни [4].

Отже, ці та інші різноспрямовані чинники складають фон української євроінтеграції і прямо чи опосередковано позначаються на темпах просування країни до ЄС. Нині для України тактичним пріоритетом є виконання рекомендацій Єврокомісії і положень Угоди про асоціацію. Це важливо з ряду причин. По-перше, позитивні результати доводять налаштованість української влади просуватися у прискореному темпі на шляху євроінтеграції, здійснюючи необхідні проєвропейські реформи в умовах війни. По-друге, виконання Україною «домашнього завдання» спонукатиме офіційний Брюссель до забезпечення відповідних умов (політичних, економічних, адміністративних) для наступного етапу української євроінтеграції, який можна назвати «фінішною прямою» на шляху до ЄС. Наведені вище дані свідчать про те, що процес виконання рекомендацій Єврокомісії заслуговує на позитивні оцінки та демонструє рішучість української сторони рухатися євроінтеграційним курсом, продовжувати проєвропейські трансформації на різних напрямках. Водночас, очевидним позитивом є подальше вдосконалення і закріплення досягнутих результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми європейської інтеграції. Збірник статей з питань європейської інтеграції та права. — Випуск п'ятий / За ред. Д.В.Ягунова. — Одеса: Фенікс, 2009. — 262 с.
2. Кандидат авансом: 7 вимог, які має виконати Україна, щоб ЄС не скасував її новий статус. — Українська правда, 18 червня 2022р., <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/06/18/7141516>.
3. Україна на шляху до ЄС. — Національна безпека і оборона, 2022р., №1-2.
4. Європейська інтеграція України: російський фактор. — Національна безпека і оборона, 2020р., №1-2, с.58-61.

Лук'янець-Шахова Валентина
кандидат юридичних наук, доцент
професор кафедри
конституційного права та прав людини
Національної академії внутрішніх справ

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН КОНКУРЕНЦІЇ В ЄС: ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Дослідження та вивчення конкурентного права Європейського Союзу (ЄС) має безперечно актуальний характер для України з кількох причин.

1. Асоціація з Європейським Союзом: Україна прагне зблизитися з Європейським Союзом та забезпечити інтеграцію в європейський економічний простір. Однією із таких угод є Угода про асоціацію між ЄС та Україною [1], яка містить низку зобов'язань стосовно гармонізації законодавства України з правилами ЄС, зокрема й конкурентне право. 2. Розвиток конкуренції: Вивчення конкурентного права ЄС може пришвидшити розвиток конкуренції в Україні, сприяючи виникненню сильного та здорового бізнес-середовища. Конкуренція є важливим стимулом для підвищення якості товарів і послуг, покращення ефективності виробництва та зниження цін на споживчому ринку. 3. Перешкоджання монополіям та антиконкурентним